

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžo/62/2015
Identifikačné číslo spisu: 2014200610
Dátum vydania rozhodnutia: 26.01.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:2014200610.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: C., proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29 augusta 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 8406-4/2014-BA zo dňa 31. marca 2014, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo dňa 30. júna 2015, č. k. 20S/61/2014-49, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave zo dňa 30. júna 2015, č. k. 20S/61/2014-49 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1.

Krajský súd v Trnave rozsudkom zo dňa 30. júna 2015, č. k. 20S/61/2014-49 žalobou napadnuté rozhodnutie žalovanej č. 8406-4/2014-BA zo dňa 31. marca 2014, podľa ust. § 250j ods. 2 písm. c/, d/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p“) zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

Z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu vyplynulo, že k zrušeniu rozhodnutia žalovanej došlo z dôvodu nedostatočne zisteného stavu veci a súčasne pre jeho nepreskúmateľnosť pre nedostatok dôvodov. Krajský súd v odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že prvostupňový správny orgán nevykonal žiadne dokazovanie a nezískal žiaden dôkaz, ktorý by potvrdil, že žalobca na území Slovenskej republiky reálne nevykonával činnosť ako zamestnanec, preto nemôže podliehať slovenskému právnomu predpisu podľa čl. 13 (3) základného nariadenia a pre takéto rozhodnutie tak nemala a nedisponovala potrebnými dôkazmi. Záver na základe, ktorého žalovaná rozhodla považoval krajský súd za predčasný prijatý na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu. Argumentácia na ktorej žalovaná založila svoje rozhodnutie je podľa názoru krajského súdu vzhľadom na rozsah zistených skutočností pochybná, hypotetická, nepodložená konkrétnymi dôkazmi a spôsob, akým žalovaná vykonávala šetrenie reálneho výkonu činnosti žalobcu nie je postačujúci na vydanie rozhodnutia. Rovnako mal krajský súd nedostatočne preukázané okolnosti spojené s možným uzatvorením dohody medzi Slovenskou republikou a ZUS ako orgánom sociálneho zabezpečenia Poľskej republiky, nakoľko list zo dňa 10.

decembra 2013 na ktorý poukazuje žalovaná vo svojom vyjadrení, ktorým akceptovala návrh ZUS na uzatvorenie spoločnej dohody, v zmysle ktorej by bolo žalobcovi určené poľské zákonodarstvo, sa v administratívnom spise nenachádza.

2.

Proti rozhodnutiu krajského súdu podala žalovaná z dôvodov podľa ust. § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p. včas odvolanie v ktorom sa domáhala zmeny napadnutého rozhodnutia tak, že odvolací súd žalobu žalobcu na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 8406-4/2014-BA zo dňa 31. marca 2014 zamietne. Žalovaná i naďalej zotrvala na svojom právnom názore a svoje rozhodnutie považovala za vydané na základe dostatočne zisteného skutkového stavu veci a po zohľadnení všetkých relevantných dôkazov.

Uviedla, že vykonala a naďalej vykonáva kontroly reálneho výkonu činnosti zamestnancov, ktorí majú bydlisko v Poľskej republike a ktorých zamestnávateľ má sídlo na území Slovenskej republiky, na základe podnetu ZUS Váršava a z dôvodu pretrvávajúceho trendu narastajúceho počtu „registrovaných poľských zamestnávateľov" vzbudzujúceho podozrenie zo zneužívania systému verejného zdravotného poistenia, ktoré avizovala najmä ZP Dôvera a Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou. Len v prípadoch, kde sa nepreukáže reálny výkon činnosti dotknutého zamestnanca, rozhoduje Sociálna poisťovňa o tom, že zamestnancovi nevzniklo, resp. zaniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti podľa slovenskej legislatívy. V prípade, ak Sociálna poisťovňa už vystavila zamestnancom žalobcu 1/ formulár E101 SK/PD A1, títo zamestnanci podliehajú slovenskej legislatíve až do dňa platnosti formulárov. Ak ide o zamestnancov, ktorým doteraz nebol vystavený formulár PD A1 o určení uplatniteľnej legislatívy a na základe kontrol nebol preukázaný reálny výkon činnosti zamestnancov na území Slovenskej republiky, Sociálna poisťovňa rozhoduje o tom, že dotknutému zamestnancovi povinné sociálne poistenie na území Slovenskej republiky nevzniklo.

V predmetnej veci žalovaná vyzvala zamestnávateľa Grzegorz Jan Malinski -GM Conzulting prostredníctvom ekonómky, aby predložil doklady preukazujúce reálny výkon činností svojich zamestnancov, nakoľko sa zamestnávateľ a ani jeho zamestnanci v objekte v čase kontroly nenachádzali. Následne boli predložené štvrťročné správy o vykonaní práce, ku ktorým boli pripojené vizitky z hotelov a reštaurácií. Ďalšie doklady ako objednávky od slovenských subjektov na internetové školenia realizované na Slovensku a faktúry za vykonané služby, objednávky a faktúry za výučbu obchodnej angličtiny, či iné činnosti realizované zamestnancami na území Slovenskej republiky, zamestnávateľ nepredložil ani po následnej výzve. Poukazovaním na článok 3 ods. 2 nariadenia (ES) č. 987/2009 zo dňa 16. septembra 2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávania nariadenia (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia podľa ktorého od osôb na ktoré sa uplatňuje nariadenie (ES) č. 883/2004 sa vyžaduje, aby dotknutým inštitúciám postúpili informácie, dokumenty alebo podporné doklady, ktoré sú potrebné na posúdenie ich situácie alebo situácie ich rodín, na určenie alebo zachovanie práv a povinností a na určenie uplatniteľných právnych predpisov a ich povinností, ktoré z nich vyplývajú dospela k záveru, že dôkazne bremeno leží nielen na Sociálnej poisťovni, ale aj na dotknutých žalobcoch a túto povinnosť, ktorá im z vykonávacieho nariadenia vyplýva si riadne nesplnili.

Žalovaná uviedla, že i naďalej zastáva názor, že sa na základe kontroly nepodarilo preukázať reálny výkon činnosti zamestnancov zamestnávateľa Grzegorz Jan Malinski - GM Conzulting na území Slovenskej republiky, a preto výrok napadnutého rozhodnutia považuje za dostatočne preukázaný a určitý.

Zároveň poukázaním na článok 16 ods. 4 vykonávacieho nariadenia uviedla, že ak existuje neistota vo veci určenia uplatniteľných právnych predpisov, určia sa predpisy uplatniteľné na dotknutú osobu vzájomnou dohodou a so zreteľom na čl. 13 základného nariadenia a príslušné ustanovenia článku 14 vykonávacieho nariadenia. Žalovaná zdôraznila, že dohoda medzi poľskou inštitúciou ZUS Váršava a Sociálnu poisťovňou nemusí mať podľa čl. 16 ods. 4 vykonávacieho nariadenia písomnú formu. V súlade s článkom 76 (4) základného nariadenia žalovaná vo vzťahu k zamestnávateľovi Grzegorz Jan

Malinski - GM Conzulting informovala poľskú inštitúciu sociálneho zabezpečenia ZUS Varšava, listom č. 36968-2/2013-BA, zo dňa 25. júla 2013, že v prípade zamestnávateľov, medzi ktorými je uvedený aj zamestnávateľ Grzegorz Jan Malinski - GM Conzulting, sa jedná o firmy, ktorých zamestnanci reálne nevykonávajú činnosť na území Slovenskej republiky. Poľská inštitúcia sociálneho zabezpečenia ZUS Varšava listom č. 992900/502/32/2013, zo dňa 10. októbra 2013, tieto skutočnosti akceptovala. Žalovaná mala za to, že hoci v liste č. 992900/502/32/2013, zo dňa 10. októbra 2013, nie je uvedené, že určenie poľského zákonodarstva platí aj pre prípad žalobcu. Poľské zákonodarstvo sa vzťahuje na každého zamestnanca zamestnávateľa Grzegorz Jan Malinski - GM Conzulting v čase, za ktorý bola vykonaná kontrola Sociálnou poisťovňou, pobočka Trnava, t.j. za rok 2010 a 2011, pretože z listu vyplýva, že zamestnanci Grzegorz Jan Malinski - GM Conzulting nepodliehajú slovenskej legislatíve. Záverom konštatovala, že pri vydávaní rozhodnutia hodnotila všetky dôkazy samostatne a následne všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti a postupovala v súlade s nariadeniami Európskej únie.

3.

Žalobca vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovanej zo dňa 14.07.2015 považoval rozhodnutie krajského súdu za správne. Uviedol, že vydanie rozhodnutia prostredníctvom Sociálnej poisťovne na základe štátnych predpisov namiesto predpisov nariadení EÚ, ktorých obsah nebolo možné v predmetnom rozsahu rozširovať je možné považovať za závažné porušenie zákonov EÚ. Dohodu, ktorá bola uzatvorená medzi žalovanou a ZUS smerujúca k vylúčeniu žalobcu spod slovenskej legislatívy podľa názoru žalobcu, priamo porušuje zásady slobodného pohybu zamestnancov z členských štátov Únie a je nedovolenou retrospektívou a retroaktívnou dohodou, ktorá je pre žalobcu nevýhodná a nie je v súlade so zásadami ochrany získaných práv a so zásadami ochrany legitímnej dôvery. Žiadal odvolanie žalovanej zamietnuť a napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdiť.

4.

Podľa § 492 ods. 1, 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok účinný od 01.07.2016 konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok - ďalej len „S.s.p.“, § 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu a konanie mu predchádzajúce bez nariadenia pojednávania v súlade s § 492 ods. 2 S.s.p. a s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie alebo zmenu.

Prvostupňovým rozhodnutím zo dňa 9. septembra 2011, číslo: 700-0241/2011-23 Sociálna poisťovňa, pobočka Trnava rozhodla, že pánovi C. nevznikla účasť na nemocenskom poistení, dôchodkovom poistení a poistení v nezamestnanosti dňom 1.11.2010 ako zamestnancovi zamestnávateľa Grzegorz Jan Maliński - GM CONZULTING, so sídlom toho času v Bukovej č. 22, IČO: 45 506 108. Žalovaná rozhodnutím zo dňa 31. marca 2014, číslo: 8406-4/2014-BA toto rozhodnutie zmenila, tak že vo výrokovej časti rozhodnutia vypustila text „...nevznikla účasť na nemocenskom poistení, dôchodkovom poistení a poistení v nezamestnanosti dňom 1. novembra 2010“ a vložila text: „...nevzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti dňa 1. novembra 2010 podľa slovenskej legislatívy“ a v ostatnom rozhodnutí potvrdila.

Zamestnávateľom žalobcu bol od 1. novembra 2010 do 31. januára 2012 Jan Maliński - GM CONZULTING a teda zamestnávateľom bola fyzická osoba (W.). Tento zamestnávateľ prihlásil žalobcu do poistenia odo dňa 1. novembra 2010 ako svojho zamestnanca.

Podľa § 250 ods. 1 O.s.p., účastníkmi konania sú žalobca a žalovaný. Súd aj bez návrhu uznesením priberie do konania účastníka správneho konania, ktorého práva a povinnosti by mohli byť zrušením správneho rozhodnutia dotknuté.

W. bol účastníkom správneho konania v súlade s § 173 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. ako fyzická osoba, o ktorej právach alebo povinnostiach ustanovených týmto zákonom sa má konať, alebo ktorej práva alebo povinnosti ustanovené týmto zákonom môžu byť rozhodnutím správnych orgánov priamo dotknuté, a to najmä vo vzťahu k jeho prípadným odvodovým povinnostiam na sociálne poistenie podľa § 141 ods. 1 a § 144 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., resp. právu na vrátenie poistného zaplateného bez právneho dôvodu podľa § 145 ods. 1 tohto zákona a preto bolo potrebné aj v konaní pred správnym súdom konať aj s touto osobou ako účastníkom správneho konania, ktorého práva a povinnosti by mohli byť zrušením správneho rozhodnutia dotknuté (§ 250 ods. 1 veta druhá O.s.p.). Na uvedenej skutočnosti nič nemení ani fakt, že k 02.06.2012 ukončil svoju podnikateľskú činnosť, nakoľko zánikom živnostenského oprávnenia nedochádza k zániku povinností fyzickej osoby, ktoré jej vznikli počas prevádzkovania živnosti, vrátane povinností, ktoré takej fyzickej osobe vznikli v spojení so zamestnávaním zamestnancov podľa pracovnej zmluvy. Nedochádza preto ani k zániku zodpovedností, ktoré takej fyzickej osobe ako zamestnávateľovi vznikli podľa predpisov sociálneho poistenia.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie podľa § 492 ods. 2 S.s.p. v spojení s § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. a v spojení s § 221 ods. 1 písm. f/ a ods. 2 a § 246c ods.1 O.s.p.

V ďalšom konaní krajský súd priberie do konania W., vec znovu prejedná a rozhodne. V novom rozhodnutí vo veci znovu rozhodne aj o náhrade trov konania, vrátane trov konania odvolacieho. Bude pritom potrebné prihliadnuť aj na zmeny procesných noriem od 1. júla 2016 v súvislosti s nadobudnutím účinnosti Správneho súdneho poriadku s prihliadnutím na vyššie uvedenú skutočnosť.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.